

Anonymiseret version

Oversættelse

C-749/23 –1

Sag C-749/23

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

20. november 2023

Forelæggende ret:

Okresní soud v Teplicích (Tjekkiet)

Afgørelse af:

14. september 2023

Sagsøger:

innogy Energie, s.r.o.

Sagsøgt:

QS

KENDELSE

Okresní soud v Teplicích (kredsdomstolen i Teplice, Den Tjekkiske Republik),
der beklædes af en enkelt dommer, [udelades] har i sag

sagsøger: **innogy Energie, s.r.o.**, [udelades]

mod

sagsøgt: **QS**, [udelades]

hvorunder der er nedlagt påstand om betaling af 6 609,66 CZK

afsagt følgende kendelse:

DA

[udelades] I henhold til artikel 267 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde forelægges Den Europæiske Unions Domstol **de følgende præjudicielle spørgsmål:**

- a. Er ånden bag og formålet med Rådets direktiv 93/13/EØS om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler til hinder for, at direktivets artikel 3, sammenholdt med nr. 1), litra e), i bilaget til dette direktiv, sammenholdt med direktivets artikel 5 om, at disse vilkår altid skal være udarbejdet på en klar og forståelig måde, samt effektivitetsprincippet som omhandlet i artikel 7, fortolkes således, at en konventionalbod, der fremgår af afsnittet »Øvrige bestemmelser« på side 1/2 (på første side) i en tiltrædelsesaftale, skal betragtes som en egentlig del af den skriftlige aftale, der er indgået mellem forbrugeren og leverandøren, selv om der (i modsætning til den sædvanlige praksis på området for forbrugeraftaler) på den »første« side ikke findes nogle oplysninger, der identificerer kontraktparterne, ikke er tilføjet nogle håndskrevne påtegninger, og bestemmelsen om konventionalbod fremgår af afsnittet »Øvrige bestemmelser«, der fremstår som bestemmelser af uvæsentlig betydning, for så vidt som det kan kræves af forbrugeren, at den pågældende har gjort sig bekendt med denne side i aftalen, i tilfælde af, at der af den anden side i aftalen (2/2), der er udfyldt og underskrevet, fremgår tilstrækkelige oplysninger om, at denne side udgør side nummer 2, netop fordi denne er betegnet som 2/2?
- b. Er ånden bag og formålet med direktiv 93/13/EØS til hinder for, at direktivets artikel 3, sammenholdt med nr. 1), litra e), i bilaget til dette direktiv og/eller artikel 12, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 fortolkes således, at størrelsen af det faktiske direkte økonomiske tab for leverandøren, der har indgået en tidsbegrænset aftale med forbrugeren om levering af elektricitet til en fast pris, er **uden betydning**, når leverandøren bringer denne aftale til ophør før tid på grund af forbrugeren misligholdelse af aftalen?

[udelades]

Begrundelse:

A) Sagens genstand

I stævningen har sagsøger nedlagt påstand om betaling af 6 609,66 CZK og har til støtte for sin påstand har gjort gældende, at sagsøgte i henhold til en pakkeaftale om levering af elektricitet har påtaget sig at aftage elektricitet til brug for sin husholdning fra et leveringspunkt [udelades] og har forpligtet sig til at betale den aftalte pris for den leverede elektricitet. Aftalen blev indgået for en tidsbegrænset periode, parterne blev enige om genstanden for aftalen, hvorved der blev garanteret levering af elektricitet til en bestemt pris i hele aftalens løbetid (aftalens

basisperiode, hvorefter prisen for den efterfølgende periode skulle fastsættes efter visse nærmere bestemte regler), og sikrede herved en lavere enhedspris for elektricitet i modsætning til aftaler, der indgås på ubestemt tid. Den ovennævnte fordel er sikret ved sagsøgers mulighed for at gøre brug af konventionalbod, hvilket skal virke som et incitament til, at kunden opfylder sine forpligtelser i henhold til aftalen igennem den aftalte periode. Samtidig udgør konventionalboden et standardiseret beløb som kompensation for det tab, som sagsøgeren vil kunne lide som følge af kundens manglende forbrug af elektricitet i henhold til aftalen, eftersom sagsøgeren i tilfælde af tidsbegrænsede aftaler forudgående forpligter sig til at købe elektricitet på de ustabile engrosmarkeder til hele den aftalte periode, på baggrund af så kaldte prognoser for forventet elforbrug. Som følge af sagsøgtes misligholdelse af den ham påhvilende pligt til rettidig betaling for elektricitet standsede sagsøger den 11. september 2020 leveringen i overensstemmelse med energiloven og udtrådte af aftalen ved brev af 23. september 2020. I forbindelse med udtrædelsen opgjorde sagsøger konventionalboden til 8 800 CZK i henhold til den tidsbegrænsede kontrakt, og udstedte den 13. september 2020 en faktura på beløbet, der svarede til konventionalboden med forfaldsdato den 23. september 2020. Konventionalboden udgør 400 CZK pr. måned, og er opgjort for perioden fra den 11. september 2020 til og med den 24. juli 2022, dvs. for 22 måneder, i alt 8 800 CZK. Sagsøgte har foretaget en delvis betaling på 2 190,34 CZK, således at det beløb, som stævningens påstand vedrører, svarer til det skyldige restbeløb.

Sagsøgte har ikke taget stilling til stævningens påstand.

Sagsøgte udeblev uden lovligt forfald fra et retsmøde, som han var blevet indkaldt til, og den forelæggende ret afholdt retsmøde i hans fravær i henhold til loven om retspleje. Den forelæggende ret blev forelagt beviser i form af sagsakterne og oplyste sagsøgeren (sagsøgerens rettergangsfuldmægtige) om, at retten under hensyn til sagsøgtes status som forbruger var i tvivl om, hvorvidt bestemmelserne om konventionalbod var i overensstemmelse med EU-lovgivningen om forbrugerbeskyttelse. Sagsøger har ikke taget stilling til denne fremgangsmåde for sagens fremme.

For så vidt angår de faktiske omstændigheder har den forelæggende ret på baggrund af de førte beviser lagt følgende til grund:

På baggrund af aftalen om sammenkoblede ydelser til levering af elektricitet af 24. januar 2020, der er indgået mellem sagsøgeren og sagsøgte, som er forbruger, har retten fastslået, at aftalen består af en formular, der var udskrevet af sagsøgeren på forhånd og som efterfølgende blev udfyldt i hånden og underskrevet udelukkende på side 2/2. På grundlag af denne kontrakt har sagsøgeren forpligtet sig til fra den 24. januar 2020 at gøre det muligt for sagsøgte at aftage elektricitet fra et forbrugssted [udelades], og sagsøgte har forpligtet sig til at betale i henhold til den gældende prisliste. Parterne er blevet enige om månedlige aconto-betalinger på 1 200 CZK, og produktet bestod af en distributionstakst STANDARD DO2d og forbruget var skønnet til 1,8 MWh/år. På

aftalens side, der er betegnet som 1/2, i afsnit »**Uzavření a trvání smlouvy**« (aftalens indgåelse og løbetid) angives, at aftalen er blevet indgået for en tidsbegrænset periode af 30 måneder [»Základní doba« (basisperiode)] og aftalen i den periode ikke kan opsiges.

Den omtvistede bestemmelse findes i afsnit »**Ostatní ujednání**« (øvrige bestemmelser), hvor det anføres, at kunden uden ugrundet ophold er forpligtet til at afgive en erklæring om, at den pågældende vil samarbejde med innogy med henblik på at igangsætte leveringen i henhold til den indgåede kontrakt, og navnlig forpligter sig til at undlade at foretage retshandlinger og øvrige handlinger, der gør det umuligt for sagsøgeren at opfylde sin pligt til at levere elektricitet (herunder at skifte leverandør), med undtagelse af de handlinger, som kunden er berettiget til efter loven. Ved misligholdelse af denne forpligtelse er kunden forpligtet til at betale til innogy en bod stor 3 000 CZK, hvis kunden er en forbruger, eller 10 000 CZK, hvis kunden er en erhvervskunde. Samme bod skal betales af kunden, såfremt denne vildleder innogy således, at kunden foranlediger, at aftalen bringes til ophør efter gensidigt samtykke af parterne, hvorefter kunden på trods af den tilkendegivne årsag til ophøret af aftalen med innogy fortsætter med at aftage energi på det samme forbrugssted blot fra en anden leverandør. Såfremt kunden uden innogys samtykke afgiver en viljeerklæring af væsentlig retlig betydning (uanset om viljeerklæringen blev afgivet eller afleveret til innogy, om erklæringen er afgivet for sent, om erklæringen var mangelfuld, og uanset hvem der har bragt aftalen/leveringen til ophør og hvorledes), hvis formål er at bringe en tidsbegrænset kontrakt eller leveringen, der udføres i henhold til denne kontrakt, fra innogy (der er en ansvarlig part over for markedsoperatøren med hensyn til at aftage elektricitet) til førtidigt ophør (idet også undertegnelse af en fuldmagt med henblik på at skifte leverandør eller en forsinket aflevering af en erklæring om førtidigt ophør af en tidsbegrænset kontrakt i henhold til parternes gensidige samtykke anses for en sådan viljeerklæring, i modsætning til et forslag om førtidigt ophør af aftalen efter gensidigt samtykke, der ikke anses for en sådan viljeerklæring), eller såfremt kunden flere gange (dvs. to eller flere gange) misligholder nogen af de kontraktmæssige betalingsforpligtelser (uanset om der er tale om den samme forpligtelse eller forskellige forpligtelser, og uanset om aftalen som følge heraf ensidigt hæves af innogy), eller såfremt kunden ved sin optræden gør det umuligt for innogy at udføre leveringen, er innogy berettiget til at afkræve kunden en konventionsbod, der også omfatter et eventuelt krav om kompensation for det tab, som innogy har lidt som følge af kundens manglende forbrug af elektricitet i henhold til aftalen, idet boden udgør 400 CZK, hvis kunden er forbruger, og 2 000 CZK, hvis kunden er erhvervskunde, for hver kalendermåned og del af kalendermåned, der følger efter den dag, hvor leveringen fra innogy blev standset eller afbrudt som følge af kundens ovennævnte udtræden, frem til det tidspunkt, hvor den aftalte bindingsperiode udløb (herunder den eventuelt forlængede bindingsperiode). Den i det forudgående punktum nævnte bod nedsættes til halvdelen for så vidt angår kunder med distributionstakst D01d eller C01d i henhold til listepriisen. Kunden er forpligtet til at betale til innogy en konventionalbod stor 100 CZK for hvert enkelt tilfælde af forsinkelse med betaling i henhold til aftalen, der overstiger 10 dage. Kunden er forpligtet til at

betale boden, der fremgår af en faktura, inden for den betalingsfrist, der fremgår af de generelle kontraktvilkår. Såfremt boden opkræves for et førtidigt ophør af aftalen eller leveringen i strid med kontraktbestemmelserne, bliver kunden fritaget for pligten til at betale boden, hvis kunden annullerer eller trækker sin viljeserklæring, hvis formål var et førtidigt ophør af aftalen, tilbage, og kompenserer erklæringens negative følger for innogy. Medmindre andet er angivet ovenfor er innogy berettiget til at rejse et krav om erstatning for den skade, der er forvoldt af misligholdelsen af kontraktforpligtelserne, og forsinkelsesrente, ud over hvad innogy kan kræve i bod. En eventuel udtrædelse af aftalen medfører ikke, at innogys ret til at kræve betaling af konventionalbod som følge af kundens misligholdelse, der fandt sted forud for udtrædelsen, ophører. »Ostatní ujednání« (øvrige bestemmelser) træder i kraft på samme tidspunkt som aftalen.

I nærværende tilfælde udfyldes aftalen af sagsøgers ansatte direkte i det digitale miljø (på en computer), og forbrugeren har mulighed for at se dokumentet og følge med på skærmen. Sagsøgers ansatte sørger for, at man kan navigere igennem aftalens tekst ved hjælp af en computermus. Efterfølgende bliver dokumentet underskrevet ved hjælp af en tablet og den endelige version af den underskrevne kontrakt fremsendes til forbrugers e-mailboks. Aftalen kan udskrives på forbrugers begæring på hvert tidspunkt i løbet af forhandlingerne.

Ved brev af 21. juli 2020 blev sagsøgte opfordret til at betale de forfaldne aconto-betalinger svarende til 1 200 CZK, for juni og juli 2020. Efterfølgende udtrådte sagsøgeren af aftalen ved brev af 23. september 2020 og gjorde gældende, at sagsøgte på trods af flere påmindelser ikke havde betalt de skyldige beløb. Fakturaen [udelades], der indeholdt den endelige opgørelse og afregning af overskydende betaling for leveringen af elektricitet i perioden fra den 4. februar 2020 til den 11. september 2020, lød på 316,36 CZK. Ved brev af 13. september 2020 opkrævede sagsøger af sagsøgte en konventionalbod stor 8 800 CZK svarende til 22 måneders manglende forbrug af elektricitet à 400 CZK for hver måned, med sidste rettidige betalingsdag den 23. september 2020.

B) Anførte nationale forskrifter

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (lov nr. 89/2012, den civile lovbog), med senere ændringer

§ 2048, stk. 1

Såfremt parterne i aftalen er blevet enige om en konventionalbod, der skal betales i tilfælde af, at de aftalte forpligtelser bliver misligholdt, herunder om bodens størrelse eller en fremgangsmåde for fastsættelse af bodens størrelse, kan kreditor kræve betaling af boden, uanset om den pågældende har lidt tab som følge af misligholdelsen. Konventionalboden kan fastsættes i en anden form end penge.

§ 580, stk. 1

En retsakt der er i strid med den offentlige sædelighed er ugyldig, og det samme gælder en retsakt, der er i strid med loven, hvis lovens ånd og formål kræver det.

§ 1811, stk. 1

Erhvervsdrivende er forpligtet til at udlevere samtlige oplysninger til forbrugeren på en klar og forståelig måde og på det sprog, som den indgåede aftale er udfærdiget på.

Zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon (lov nr. 458/2000, energiloven)

[national lovgivning der ikke finder tidsmæssig anvendelse i sagen]

Bemærk: Harmonisering med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 er blevet gennemført ved hjælp af de ovenfor anførte bestemmelser med virkning fra den 1. januar 2022 – frem til dette tidspunkt (den 31. december 2021) bestod den relevante tjekkiske lovgivning af energilovens § 11a med titlen »Visse forbrugerbeskyttelsesmidler« og dens indhold er uvedkommende for nærværende sag.

§ 28, stk. 1

Kunden er berettiget til:

e) vederlagsfrit at vælge leverandør af elektricitet og at skifte leverandøren uden nogen dermed forbundne omkostninger,

§ 28, stk. 2

Kunden er forpligtet til:

l) ved udøvelse af retten til at vælge leverandør i henhold til litra e) at overholde det aftalte opsigelsesvarsel, såfremt aftalen er indgået på ubestemt tid.

C) EU-retlige forskrifter

Anførte EU-retlige forskrifter:

Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler

Artikel 3

1. Et kontraktvilkår, der ikke har været genstand for individuel forhandling, anses for urimeligt, hvis det til trods for kravene om god tro bevirker en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser ifølge aftalen til skade for forbrugeren.

2. Et kontraktvilkår anses altid for ikke at have været genstand for individuel forhandling, når det er udarbejdet på forhånd, og forbrugeren derved ikke har haft nogen indflydelse på indholdet, navnlig i forbindelse med en standardkontrakt.

Den omstændighed, at visse elementer i et kontraktvilkår eller et enkelt kontraktvilkår har været genstand for individuel forhandling, udelukker ikke anvendelse af denne artikel på resten af en aftale, hvis en samlet vurdering fører til den konklusion, at der alligevel er tale om en standardkontrakt.

Hvis en erhvervsdrivende hævder, at en standardiseret kontraktvilkår har været genstand for individuel forhandling, har han bevisbyrden.

3. Bilaget indeholder en vejledende og ikke-udtømmende liste over de kontraktvilkår, der kan betegnes som urimelige.

Artikel 5

I de aftaler, hvor alle eller nogle af de vilkår, der tilbydes forbrugeren, er i skriftlig form, skal disse vilkår være udarbejdet på en klar og forståelig måde. Hvis der opstår tvivl om et kontraktvilkårs betydning, gælder den fortolkning, som er mest gunstig for forbrugeren. Denne fortolkningsregel gælder ikke i forbindelse med de procedurer, der er fastsat i artikel 7, stk. 2.

Artikel 7

1. Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.

Bilag:

Kontraktvilkår som omhandlet i artikel 3, stk. 3

1. Kontraktvilkår, hvis formål eller virkning er følgende:

[udelades]

e) at pålægge en forbruger, som ikke opfylder sine forpligtelser, en uforholdsmæssigt stor godtgørelse.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU

Artikel 12

Ret til at skifte og regler for skifterelaterede gebyrer

1. Skift af leverandør eller af markedsdeltager, der er aktiv inden for aggregering, skal foretages på den kortest mulige tid. Medlemsstaterne sikrer, at kunder, der ønsker at skifte leverandør eller markedsdeltager, der er aktiv inden for aggregering, har ret til, at et sådant skift sker senest tre uger efter datoen for anmodningen, idet kontraktvilkårene overholdes. Senest i 2026 må den tekniske proces vedrørende skift af leverandør ikke tage mere end 24 timer, og det skal være muligt på enhver hverdag.
2. Medlemsstaterne sikrer, at i det mindste husholdningskunder og små virksomheder ikke opkræves skifterelaterede gebyrer.
3. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne tillade leverandører eller markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering, at opkræve kontraktopsigelsesgebyrer af kunder, der *frivilligt* opsiges tidsbegrænsede fastpriselæsticiteitsleveringskontrakter før deres udløb, forudsat at sådanne gebyrer er en del af en kontrakt, som en kunde frivilligt har indgået, og at **kunden informeres tydeligt om gebyrerne**, inden aftalen indgås. Sådanne gebyrer skal være **forholdsmæssige** og må ikke overstige de direkte økonomiske tab for leverandøren eller den markedsdeltager, der er aktiv inden for aggregering, som følge af kundens opsigelse af aftalen, herunder omkostningerne ved eventuelle bundtede investeringer eller ydelser, der allerede er leveret til kunden som led i aftalen. Bevisbyrden for det direkte økonomiske tab påhviler leverandøren eller den markedsdeltager, der er aktiv inden for aggregering, og lovligheden af kontraktopsigelsesgebyrer overvåges af den regulerende myndighed eller af enhver anden kompetent national myndighed.

D) Relevant retspraksis

Ved dom af 30. august 2022 afsagt af Nejvyšší soud (øverste domstol, Den Tjekkiske Republik), sagsnr. 33 Cdo 2151/2021–106, blev afgørelse af 11. februar 2021 afsagt af Krajský soud v Ústí nad Labem (den regionale ret i Ústí nad Labem, Den Tjekkiske Republik) – afdeling i Liberec, sagsnr. 29 Co 165/2020–40, ophævet og sagen blev hjemvist til fornyet behandling.

Den forelæggende ret anførte, at afgørelser vedrørende lignende (analoge) krav kan findes i en database, der indeholder anonymiserede retsafgørelser, som føres af Ministerstvo spravedlnosti ČR (Den Tjekkiske Republiks justitsministerium, Den Tjekkiske Republik) på hjemmesiden www.justice.cz.

Endelige retsafgørelser, hvor de omhandlende kontraktvilkår er blevet erklæret urimelige og dermed ugyldige (eller ikke-bindende), er endelige domme [udelades] [henvisning til domme, der er afsagt af retter i første og anden instans].

Der findes i lignende omfang også endelige retsafgørelser, hvor en tilsidesættelse af lovgivningen ikke er blevet konstateret og den aftalte konventionalbod er blevet erklæret gyldig og bindende, og påstanden om konventionalbod er blevet taget til følge.

I langt de fleste tilfælde er sagsøgte udeblevne (deltager ikke i retsproces, tager ikke stilling til søgsmålet).

E) Begrundelse for det første præjudicielle spørgsmål

Urimelige kontraktvilkår har allerede været genstand for retspraksis på baggrund af de bestemmelser, der var gældende forud for den 1. januar 2014, og Ústavní soud České republiky (forfatningsdomstol, Den Tjekkiske Republik) i relation til bestemmelserne, der var gældende forud for den 30. december 2013, i dom af 11. november 2013, sagsnr. I ÚS 35112/11, ikke blot fastslået, at »bestemmelserne vedrørende bod« bør være del af aftalen for at disse bestemmelser ikke skal anses som urimelige kontraktvilkår, og at en henvisning til de generelle kontraktvilkår ikke er tilstrækkelig for at antage, at disse bestemmelser har været genstand for forhandling, og fastslog derudover, at en forbrugeaftales tekst, navnlig når aftalen er udfærdiget ved hjælp af en formular, skal være tilstrækkeligt let læselig, klar og logisk opbygget for en gennemsnitlig forbruger, at bestemmelserne skal skrives med en tilstrækkelig stor font og at de ikke må findes i dele af aftalen, som fremtræder som uvæsentlige.

De store virksomheder reagerede på denne konklusion ved at justere deres kontraktformularer og indføre bestemmelser om sanktioner i kontrakterne. Således har også sagsøger gjort, men den fremgangsmåde, hvorpå selskabet har indført de omhandlede bestemmelser i aftalen, har rejst tvivl om, hvorvidt dette er sket i overensstemmelse med princippet, der ligger bag direktiv 93/13. Spørgsmålet er således, hvorvidt placeringen af et kontraktvilkår, der ikke har været genstand for individuel forhandling, i den del af aftalen, der er betegnet som side 1/2, hvoraf ingen kontraktvilkår, der har været genstand til individuel forhandling i øvrigt fremgår, og inden for »den øvrige del« af andre bestemmelser, når samtlige kontraktvilkår, der har været genstand for individuel forhandling, udelukkende er placeret på side 2/2, opfylder betingelserne i artikel 5 i det pågældende direktiv.

For så vidt angår indgåelsen af aftaler i digital form, sammenlignet med indgåelsen af aftaler i »papirform« kan den forelæggende ret ikke se nogen forskel og vurderer, at virkningen af, at bestemmelserne om sanktioner i en tiltrædelsesaftale, der placeres på en side, der ikke udfyldes i hånden, og således at denne side ikke følger efter en håndudfyldt del af aftalen, men tværtimod står forud for den håndudfyldte side, er tilsvarende ved begge former, idet disse bestemmelser på samme vis kan overses eller ikke tillægges den vægt som de oplysninger, der er placeret direkte oven for et underskrift tillægges, uanset den ene eller anden form for aftalens indgåelse.

F) Begrundelse for det andet præjudicielle spørgsmål

Den omhandlede konventionalbod rammer forbrugere (blandt andet) i tilfælde af, at aftalen bringes i ophør som følge af forbrugernes misligholdelse af sin betalingspligt. Når aftalen bringes til ophør ved leverandørens udtrædelse af aftalen, skyldes det oftest netop forbrugerens manglende betaling. Sagsøgte har

nedlagt påstand om betaling af en konventionalbod for de måneder, hvor elektricitet ikke blev aftaget i henhold til den tidsbegrænsede kontrakt, og konventionalboden udgør 400 CZK pr. måned for forbruger, uden at sagsøgeren skal godtgøre for sit reelle direkte økonomiske tab, på samme måde som hvis sagsøgeren kan gøre et krav om bod gældende over for en forbruger, der bringer aftalen til ophør i løbet af aftalens bindingsperiode på grund af skifte af leverandøren. I begge tilfælde er der tale om aftalens førtidige ophør i forhold til den oprindeligt aftalte bindingsperiode, men i tilfælde af, at aftalen bringes til ophør af leverandøren, er denne ikke – når der gøres et krav om betaling af konventionalbod gældende – pålagt en yderligere pligt til at godtgøre størrelsen af den reelle, direkte økonomiske tab, i modsætning til det tilfælde, hvor det er forbrugeren, der frivilligt bringer aftalen til ophør, og hvor bodsstørrelsen er tydeligt begrænset til det direkte økonomiske tab.

Den forelæggende ret har understreget, at der i nærværende sag ikke er blevet betalt for lidt, men der tværtimod er blevet betalt for meget, på trods af, at sagsøgte ubestridt har undladt at betale mindst to månedlige acountobetaling, svarende til 1 200 CZK, og at aftalen ikke omfattede nogen forpligtelse for den sagsøgte forbruger til at aftage en mindstemængde elektricitet. Samtidig udgør konventionalboden ikke en foranstaltning til sikkerhed for opfyldelsen af leverandørens forpligtelser, ej heller for hovedforpligtelsen til at levere elektricitet.

G) Afsluttende bemærkninger

Der er tale om en såkaldt småsag, idet sagens værdi ikke overstiger 10 000 CZK, og en afgørelse kan ikke ankes til prøvelse ved en højere instans i henhold til national lovgivning [udelades]. Af denne grund var den forelæggende ret forpligtet til i henhold til artikel 267 TEUF at forelægge sagen for Domstolen.

Det skal samtidig understreges, at nærværende sag langt fra er et enkeltstående tilfælde, og samme spørgsmål er opstået i mange retssager, hvorfor Domstolens besvarelse af de ovenfor nævnte præjudicielle spørgsmål vil have betydning i mange retssager.

[udelades]